

ROKIŠKIO PROFESINIO MOKYMO CENTRO SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rokiškio profesinio mokymo centro (toliau - Centras) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Centre tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) parengtas vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu, grupės, įstaigos lygmeniu Centre.

3. Aprašo tikslas - padėti Centrai užtikrinti sveiką, saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymui(si) palankią aplinką, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Remiantis Aprašu ir kitais teisės aktais Centras papildoma Centro vidaus ir kitus veiklos dokumentus, padedančius užtikrinti tinkamą smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos įgyvendinimą Centre.

4. Aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas Centro administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, privalo reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamas visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

5.1. Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir / ar užgauliojant) ir / ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.1.1. tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos);

5.1.2. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.1.3. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.1.4. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.1.5. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir / ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešas gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.2. Smurtas - veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę, ar neturtinę žalą.

5.2.1. emocinis smurtas- kito asmens nuolatinė neigiama nuostata dėl asmens, jo individualumo, nepripažinimas, pozityvios socializacijos trikdytas, sukeliantis ar galintis sukelti žalą kito dėl- asmens fizinei, psichikos, socialinei sveikatai ar raidai;

5.2.2. fizinis smurtas – kito asmens naudojami veiksmai (stumdytas, mušimas, sužeidimas, nužudymas) prieš asmenį, sukeliantys skausmą ir/ar galintys sukelti sveikatos bei raidos sutrikimų;

5.2.3. seksualinis smurtas- kito asmens veiksmai prieš asmenį, kuriais tas asmuo siekia patirti seksualinį pasitenkinimą arba gauti pelno iš seksualinių ar su jomis susijusių paslaugų ir kurie sutrikdo ar gali sutrikdyti normalią kito asmens raidą ir žaloja ar gali žaloti jo asmenybę;

5.2.4. nepriežiūra- kito asmens nuolatinis nepakantumas pagrindinių dėl asmens fizinių ir dvasinių poreikių tenkinimas ar netenkinimas, keliantis grėsmę jo fizinei, pažintiniai ir psichosocialinei raidai;

5.3. Smurto ir patyčių dalyviai:

5.3.1. smurtą ir/ar patyčias patiriantis asmuo (skriaudžiamasis)- asmuo , iš kurio yra tyčiojamasi.

5.3.2. besityčiojantysis/skriaudėjas– asmuo, inicijuojantis patyčias ir / ar prisidedantis prie jų.

5.3.3. patyčių stebėtojas – bet kuris bendruomenės narys, matantis ar žinantis apie patyčias ir/ar smurtą.

5.4. Smurto ir patyčių prevencija – visuma veiklų (švietimas, informavimas) ir priemonių, kurie nukreipti į visus Centro bendruomenės narius (mokinius, administracijos atstovus, mokytojus, švietimo pagalbos specialistus, kitus darbuotojus, tėvus (globėjus, rūpintojus), siekiant mažinti patyčių ir/ar kitokio smurto rizikos atsiradimo galimybes ir mažinti egzistuojančių problemų mastą Centre.

5.5. Smurto ir patyčių intervencija – Centro vadovo, pavaduotojų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų Centro darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.

5.6. Smurto patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos Centre stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui ir valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

II. SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA CENTRE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Centro veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Centro direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, vaiko gerovės komisijos nariai, švietimo pagalbos specialistai, grupių vadovai, o ją vykdančią dalyvauja visi Centro bendruomenės nariai.

8. Centro direktorius (arba paskirtas atsakingas asmuo) yra atsakingas už šio Aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, vykdymą ir pristatymą Centro bendruomenei.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Aprašo įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau trys atsakingi asmenys. Centro vadovas jais paskiria vaiko gerovės komisijos narius ir/ar kitus asmenis ir patvirtina, kurie kasmet:

9.1. inicijuoja Centro bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka Centro fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus Centro direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Centre;

9.6. atlieka kitus Centro smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Apraše numatytus veiksmus.

9.7. grupių vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA CENTRE

10. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais kiekvienas Centro bendruomenės narys, įtaręs ar pastebėjęs patyčias nedelsdamas reaguoja (priedas Nr. 1):

10.1. Kai smurtas ar patyčios pastebimos tarp mokinių:

10.1.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias - nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.1.2. primena mokiniui, kuris tyčiojosi, Centro mokinio elgesio taisykles;

10.1.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar Centro darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

10.1.4. informuoja grupės vadovą, vaiko gerovės komisijos pirmininką, pagalbos specialistą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias ar smurtą;

10.1.5. pastebėjus ar susidūrus su elektroninėmis patyčiomis ar gavus pranešimą apie jas:

10.1.6. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir informuoja grupės vadovą, vaiko gerovės komisijos pirmininką, pagalbos specialistą ir imasi kitų Apraše numatytų veiksmų.

10.2. Grupės vadovas/ mokytojas gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

10.2.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis.

10.2.2. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2) ir ją perduoda Socialiniam pedagogui;

10.2.3. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus/rūpintojus ar kitus teisėtus mokinio atstovus), esant poreikiui kviečia dalyvauti pokalbyje;

10.2.4. atlieka kitus Centro Apraše numatytus veiksmus;

10.2.5. vykdo tolesnę smurto ir patyčių situacijos stebėseną;

10.2.6. nesiliaujant smurtui ir patyčioms ir/ar esant sudėtingesniai patyčių ir/ar smurto atvejui kreipiasi į Centro vaiko gerovės komisiją ir/ar smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo koordinuojančius asmenis ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

10.3. Centro vaiko gerovės komisija ir/ar patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimo koordinatoriai įvertinusi turimą informaciją:

10.3.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus/rūpintojus ar kitus teisėtus mokinio atstovus) esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

10.3.2. informuoja Centro vadovą apie esamą situaciją, kuris priima sprendimą dėl švietimo pagalbos priemonių taikymo;

10.3.3. informuoja specializuotos kompleksinės pagalbos centrą (toliau –SKPC);

10.3.4. atlieka Centro Apraše numatytus veiksmus, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui;

10.3.5. kitiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Centre

organizuoja švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų pagalbą;

10.4. Centro bendruomenės nario, įtarusio mokinio patyčias ar liudijusio patyčių atvejį, gavusio apie tai pranešimą, veiksmai:

10.4.1. kreipiasi į mokinio patyrusio patyčias, grupės vadovą/mokytoją, ar į VGK narį, kuris imsis veiksmų numatytų Apraše.

10.5. Socialinis pedagogas ar/ir psichologas, gavęs informaciją apie įtarimą ir /ar įvykusį smurtą/ patyčias:

10.5.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;

10.5.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus/rūpintojus ar kitus teisėtus mokinio atstovus), esant poreikiui kviečia dalyvauti pokalbyje;

10.5.3. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2) ir ją perduoda Socialiniam pedagogui;

10.5.4. informuoja specializuotos kompleksinės pagalbos centrą (toliau –SKPC);

11. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos darbuotojo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, informuoja Centro direktorių ir VGK, kurie imasi Apraše ar kituose Centro lokaliuose teisės aktuose numatytų veiksmų.

12. Centro administracijos darbuotojui, pedagogui, pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias informuoja Centro direktorių, kuris imasi Apraše ar kituose Centro lokaliuose teisės aktuose numatytų veiksmų.

13. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Centro teikiama psichologo, socialinio pedagogo ar mokytojų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Centro darbuotojai, mokytojai, pasirašytinai supažindinami su šiuo Aprašu.

15. Mokiniai pasirašytinai supažindinami su šiuo Aprašu kiekvienų mokslo metų pirmąją savaitę.

16. Mokinių tėvai (globėjai/rūpintojai) su šiuo Aprašu supažindinami susirinkimo metu ar /ir gaudami žinutę el. dienyne.

17. Aprašas skelbiamas Centro internetinėje svetainėje.

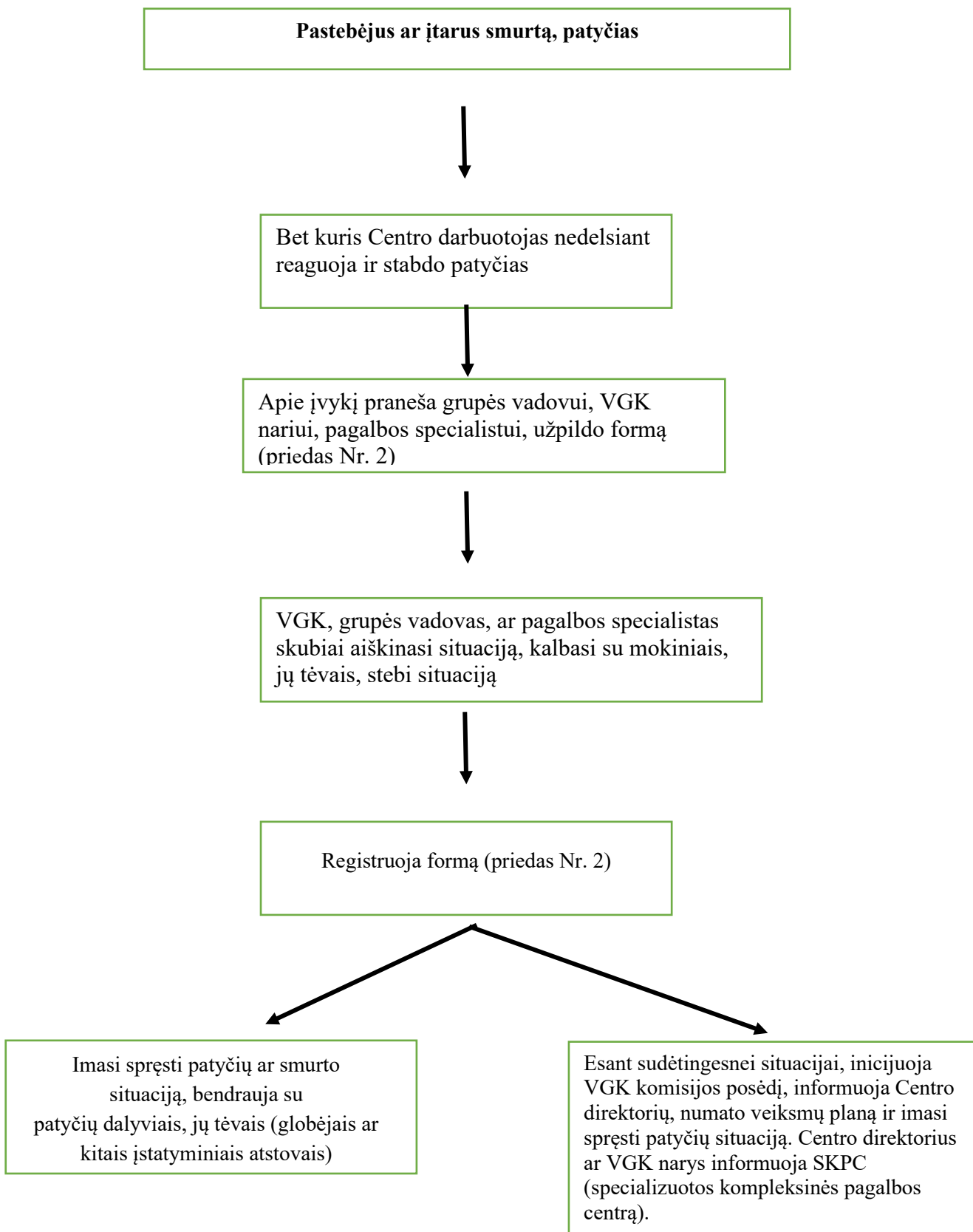
18. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

PRITARTA

Centro vaiko gerovės komisijos

posėdžio 2024-01-25 nutarimu Nr.VG-2

**ROKIŠKIO PMC BENDRUOMENĖS
REAGAVIMO Į SMURTĄ IR PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS
PLANAS**

Įtariant patyčias, vienas svarbių elementų yra tokio elgesio pasikartojimas. Žymėti pastebėtus faktus, kitų perduotą informaciją apie patyčias svarbu dėl šio reiškinio atskleidimo kitiems asmenims - mokinių tėvams, pedagogams ar esant poreikiui kitiems specialistams. Taip pat dėl patyčių masto mažėjimo įvertinimo.

PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

Pranešimo data

Rokiškio profesinio mokymo centras

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ <i>Fizinės:</i> mokinio užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, išpyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, “ daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ <i>Socialinės:</i> įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai ,ignoravimas, siekiant parodyti, kad mokinys yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ <i>Elektroninės:</i> patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, mokinio asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Mokinio, <i>patyrusio patyčias</i> vardas, pavardė, grupė:	
Mokinio/-ių, <i>kuris tyčiojosi</i> vardas, pavardė, grupė:	
Mokinio/-ių, <i>stebėjusio patyčias</i> vardas, pavardė, grupė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Centro darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su: (pildo mokytojai arba pagalbos mokiniui specialistai)

Mokinio patyrusio patyčias:	
Mokinio, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

